

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 14.10.2005
KOM(2005) 493 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Rapport om evalueringen af Ida II-programmet

DA

DA

1. INDLEDNING

Ida-programmet (dataudveksling mellem administrationerne) blev indledt i 1995 og var udfaldet af en fællesskabsbeslutning, som bidrog til at iværksætte it-infrastrukturer, fastlægge fælles formater og integrere forretningsprocesserne i hele EU. I 1999 gav to sammenkædede fællesskabsbeslutninger startskuddet til anden fase af Ida-programmet, kaldet Ida II. Formålet med programmet, som blev forvaltet af Generaldirektoratet for Erhvervspolitik, var at sikre hurtig elektronisk udveksling af informationer mellem medlemsstaternes administrationer. Hensigten var at koordinere etableringen af transeuropæiske telematiknet for de offentlige administrationer i de deltagende lande.

Ida II havde et årligt budget på ca. 24 mio. EUR, og dermed begyndte arbejdet med at tilskynde landene til at anvende informationsteknologi inden for de sektorpolitiske områder og med at sikre interoperabilitet mellem medlemsstaternes infrastrukturer. Programmet havde oprindeligt et overvejende administrativt fokus, men ved programmets udløb i 2004 begyndte man at fokusere på at udvikle tjenester for virksomhederne og borgerne.

Ved udløbet af programperioden blev der foretaget en evaluering, som var påkrævet i henhold til retsgrundlaget. Denne evaluering var overvejende positiv, for programmet viste sig at være relevant og i stand til at levere effektive resultater. Der blev dog også fremhævet en række mangler, som der bør tages højde for i Idabc-programmet, som afløste Ida II 1. januar 2005.

Hensigten med denne meddelelse er at rapportere om konklusionerne fra den endelige evaluering af Ida II-programmet til Europa-Parlamentet og Rådet og at give en indikering af, hvorledes disse konklusioner er blevet indarbejdet i Idabc-programmet.

2. BAGGRUND

Anden fase af Ida-programmet (Ida II) trådte i kraft som følge af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1719/1999/EF¹ og afgørelse nr. 1720/1999/EF² (i det følgende benævnt "retsakterne om retningslinjer og interoperabilitet"), som blev vedtaget den 12. juli 1999.

I erkendelse af at de europæiske administrationer bør drage størst mulig fordel af de nye teknologiske muligheder, var målet med Ida II at sikre interoperabilitet mellem systemerne. Tanken bag Ida II var nu ikke blot at opnå størst mulig fleksibilitet og lavest mulige omkostninger i forbindelse med udveksling af informationer, men også

¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1719/1999/EF af 12. juli 1999 om en række retningslinjer, herunder fastlæggelse af projekter af fælles interesse, for transeuropæiske net til elektronisk dataudveksling mellem administrationerne (Ida), EFT L 203 af 3.8.1999, s. 1.

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1720/1999/EF af 12. juli 1999 om fastlæggelse af en række aktioner og foranstaltninger med henblik på at sikre interoperabilitet mellem og adgang til transeuropæiske net til elektronisk dataudveksling mellem administrationerne (Ida), EFT L 203 af 3.8.1999, s. 9.

at skabe øget effektivitet i de offentlige administrationers udbud af online-tjenester til borgere og virksomheder, i særdeleshed på paneuropæisk niveau.

Midtvejs i programmets løbetid blev Ida II-retakterne ændret ved henholdsvis Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2046/2002/EF³ og afgørelse nr. 2045/2002/EF⁴ for derved at tage hensyn til anbefalingerne fra midtvejs-evalueringen af programmet. Ændringerne omfattede henvisninger til konklusionerne og henstillingerne fra to konferencer på højt niveau, som fandt sted i 2001, nemlig ministerkonferencen om digital forvaltning - som blev arrangeret af Kommissionen og det belgiske formandskab for Rådet i fællesskab - og konferencen om "e-Government in the service of European citizens and enterprises", som blev arrangeret i Sandhamn i Sverige af Kommissionens Ida-sekretariat og det svenske formandskab for Rådet. På begge konferencer blev der henvist til udvikling og udbredelse af paneuropæiske e-forvaltningstjenester til virksomheder og borgere.

Behovet for en endelig evaluering af Ida II-programmet hidrører fra henholdsvis artikel 9 og 13 i de to oprindelige retsakter. I disse artikler anføres det endvidere, at Europa-Kommissionen skal sende sin evalueringsrapport til Europa-Parlamentet og Rådet. Derfor indledte Kommissionen en endelig evaluering af Ida II i december 2003, som blev afsluttet i november 2004.

Evalueringen blev gennemført af Kommissionen med bistand fra et hold uafhængige eksperter fra et konsulentfirma. Repræsentanter fra en række interessentgrupper under Ida og fra medlemsstaterne deltog i møderne i evalueringsstyregruppen og bidrog til metodologien og konklusionerne.

Rapportens fulde ordlyd kan findes på følgende internetadresse:
<http://europa.eu.int/idabc/en/document/3536/5588>.

3. GENNEMGANG AF RESULTATERNE

3.1. Projektgennemførelse

I perioden 1999-2004 udvidedes EU's politiske agenda betydeligt, og dette ses også i udviklingen af Ida II-programmet. Eksempler på bredere politiske områder, som indvirker på Ida-finansierede aktiviteter, omfatter foranstaltninger med henblik på bedre veterinærkontrol og bedre sundhed ved hjælp af informationssystemer, da BSE-skandalerne brød ud, og maritim- og civilbeskyttelse i kølvandet på naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer, såsom da olietankerne Prestige og Erica sank i 1999 og 2002. Disse områder kommer i tillæg til traditionelle europæiske politikområder såsom beskæftigelse og socialsikring eller transport. Den senere tids problemer med den offentlige sikkerhed har sat fornyet skub i arbejdet med informationssystemer på dette område, hvor der i mange tilfælde er gjort brug af Ida-programmets horisontale foranstaltninger, selvom arbejdet ikke er finansieret af Ida.

³ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 2046/2002/EF af 21.10.2002 om ændring af beslutning nr. 1719/1999/EF, EFT L 316 af 20.11.2002, s. 4.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 2045/2002/EF af 21.10.2002 om ændring af afgørelse nr. 1720/1999/EF, EFT L 316 af 20.11.2002, s. 1.

Ida II har finansieret projekter af fælles interesse inden for i alt 19 forskellige politikområder. Der er offentliggjort nærmere oplysninger om mange af disse projekter på Ida II-webstedet: <http://europa.eu.int/idabc/en/chapter/550>. Blandt de mere fremtrædende informationssystemer, der blev støttet af Ida II, kan nævnes jobsøgningswebstedet Eures, Ploteus-portalen vedrørende uddannelsesmuligheder, oversvømmelsessimulationssystemet Lisflood, informationsnetværket om folkesundhed Euphin, Solvit-systemet om tvistbilæggelse i det indre marked, et telematisk program til indsamling af statistikker kaldet Dsis, Safeseanet om søsikkerhed og Care, som er en database over trafikulykker. Udvidelsen af EU med ti nye medlemsstater i 2004 førte ikke til nye informationssystemer, men der blev gjort en stor indsats for at udvide de eksisterende projekter til at omfatte de nye lande.

I projekter vedrørende de tekniske forudsætninger for dataudveksling, de såkaldte horisontale aktioner og foranstaltninger, var Ida II-programmets indsats især rettet mod oprettelse af de grundlæggende infrastrukturer til dataudveksling. Der blev i den forbindelse lagt stadig større vægt på kommunikationssikkerheden. Det centrale element i disse projekter har været Testa-netværket for sikker kommunikation mellem de offentlige myndigheder i Europa. Testa-netværket bruges også i stadig større grad til bilateral eller multilateral udveksling inden for EU. Ved afslutningen af Ida II-programmet var samtlige medlemsstater tilsluttet Testa, og netværket var tæt på at blive sikkerhedsgodkendt. Der blev igangsat andre aktiviteter med henblik på at opbygge en europæisk infrastruktur til grænseoverskridende udveksling på områder som transmission utilities, application hosting, messaging middleware og udstedelse af elektroniske certifikater og derudover også på indholdsrelaterede niveauer, f.eks. ved at tilskynde til større brug af maskinoversættelse.

En anden gruppe af horisontale aktioner og foranstaltninger indeholdt en række applikationer, der var beregnet til specifikke forhold i den offentlige sektor, herunder Circa, som er en groupware-applikation, der er skræddersyet til det flersprogede arbejde i de udvalg og ekspertgrupper, der er fornødne i forbindelse med gennemførelsen af EU's politikker, IPM-værktøjet til interaktiv beslutningstagning og den portalbaserede arbejds pakke, som er særligt egnet til arbejdet med offentliggørelse af information på flere sprog. Ved udløbet af programmets løbetid blev mobilitetsportalen, som senere blev omdøbt til Dit Europa-portalen, oprettet som en platform til oplysninger om mobilitet til borgere og virksomheder.

Den tredje overordnede gruppe af aktioner, som blev igangsat af Ida II, omfattede retningslinjer og henstillinger, der afspejlede et stigende krav til i de nationale it-strukturer og –strategier at udvikle kapaciteter til interoperabilitet med it-strukturer i de øvrige europæiske lande, og til at være åbne og let tilgængelige for borgere og virksomheder. Fælles for disse var den europæiske interoperabilitetsramme og retningslinjerne for arkitekturen, som indeholder anbefalinger om mere effektiv kommunikation mellem de offentlige administrationer. Desuden indgik Ida II tidligt i arbejdet med software med frit tilgængelig kildekode og søgte at udbrede brugen heraf i den offentlige sektor, hvor dette kunne være nyttigt. Andre retningslinjer for f.eks. standardkrav til forvaltning af elektroniske journaler (MoReq) og styring af informationskilder til digital forvaltning (MIReG) eller anbefalinger vedrørende open document formats vedrørte samspillet mellem den offentlige sektor og det øvrige samfund. Det bør også nævnes, at Ida II udførte et vigtigt arbejde med at fremme en sammenhængende europæisk metode til elektroniske udbud. Oplysninger om disse

og andre horisontale aktioner og foranstaltninger kan findes på følgende internetadresse: <http://europa.eu.int/idabc/en/chapter/556>.

3.2. Koordination af it-politik i den offentlige sektor i Europa

Alt imens Ida II i høj grad var et projektorienteret program, fik koordineringsmekanismen mellem aktører på EU-plan og i medlemsstaterne i sig selv en afgørende betydning. Det centrale i denne koordinering var forvaltningsudvalget og den tekniske arbejdsgruppe samt en lang række ekspertgrupper for områder som f.eks. videokonferencer, datanetværk, informationsikkerhed, interoperabilitet mellem it-systemer, software med frit tilgængelig kildekode, middleware og directory service technologies, metadata-aftaler, elektroniske udbud og portal-indhold for blot at nævne nogle få. Alene i 2004 blev der holdt 30 møder i disse ekspertgrupper, hvilket bidrog til at skabe en fælles vision om implementeringen af it-systemer til digital forvaltning.

3.3. Statistiske data

I programmets løbetid har i alt 107 projekter modtaget økonomisk støtte fra Ida II i forskelligt omfang. Af disse var 62 projekter af fælles interesse, idet de vedrørte lovgivningskrav på specifikke politikområder.

Sundheds- og landbrugsområdet talte det største antal projekter af fælles interesse (PCI), selvom landbrugssektoren ikke toppede listen budgetmæssigt. De største modtagere var sundhed- og miljø-områderne og projekter, der var iværksat af de forskellige europæiske agenturer.

Nedenstående skema viser en fordeling af støtten på de forskellige politikområder.

Område	Ida-støtte til PCI'er i %	Antal projekter
Landbrug	4,9 %	9
Konkurrence	0,2 %	1
Uddannelse	1,7 %	2
Beskæftigelse	1,3 %	2
Erhvervspolitik	3,1 %	1
Miljø	13,7 %	5
Det indre marked	1,3 %	5
Fiskeri	2,3 %	1
Sundhed	21,9 %	11
Humanitær bistand	0,5 %	2
Retlige og indre anliggender	0,9 %	3
Regionalpolitik	0,9 %	1
Statistikker	10,9 %	5
Oversættelse	2,2 %	1
Transport og energi	1,5 %	5
Europæiske agenturer	20,0 %	4
Interinstitutionelle anliggender	12,2 %	1
Tekniske forskrifter	0,5 %	1
Samhandel	0,0 %	1

I skemaet er ikke medtaget it-systemer, der – selvom de ikke modtog direkte økonomisk støtte – blev støttet af Ida II gennem anvendelsen af infrastrukturer og løsninger, som blev leveret af programmet. Eksempler herpå er Eurodac til forvaltning af asylansøgninger, civilbeskyttelsesnettet Prociv-Net og Fiu-Net til bekæmpelse af svig.

Hvad angår de horisontale aktioner og foranstaltninger (HAF) blev der med programmet vedtaget et klassifikationssystem, hvormed der skelnes mellem teknologiløsninger, erhvervs- og organisationsløsninger, udbredelse af god praksis og endelig programforvaltning. Det mest udviklede område er teknologiløsninger, som derfor også tegner sig for det største antal projekter og de største budgetbevillinger til horisontale aktioner og foranstaltninger.

Nedenstående skema viser en fordeling af støtten pr. kategori.

HAF-kategori	Ida-støtte til HAF'er i %	Antal projekter
Teknologiløsninger	69,91 %	25
Erhvervs/organisations-løsninger	18,28 %	9
Udbredelse af god praksis	7,73 %	4
Programforvaltning	4,38 %	7

3.4. Budgetdata

Budgetbevillingerne (i mio. EUR) var som følger i programmets løbetid:

1999	2000	2001	2002	2003	2004
23,44	24,36	24,00	24,00	24,92	26,50

De reelle årlige forpligtelser (i mio. EUR rundet op til nærmeste 10 000) var som følger:

1999	2000	2001	2002	2003	2004
21,31	20,15	19,85	19,68	17,33	22,55

Af ovenstående forpligtelser gik ca. 52 % til projekter af fælles interesse, mens 48 % gik til horisontale aktioner og foranstaltninger.

4. EVALUERING AF VIRKNINGER OG RESULTATER

I tråd med meddelelsen om evalueringsstandarder og god praksis⁵ blev der ved evalueringen lagt vægt på følgende fem hovedområder:

- (1) Relevans

⁵ C(2002) 5267 af 23.12.2002.

I hvilket omfang var Ida II-programmet relevant for de behov, problemer og spørgsmål, som programmets målsætninger tog sigte på?

(2) Gennemslagskraft

Hvilke virkninger og resultater opnåedes med Ida II-programmet målt i forhold til de mål, der er fastlagt i afgørelserne om retningslinjer og interoperabilitet?

(3) Effektivitet

Hvor effektive var Ida II-programmets ressourcer og input omregnet til virkninger og resultater?

(4) Anvendelighed

Var Ida II-programmets resultater anvendelige for målgruppen?

(5) Bæredygtighed

I hvilket omfang var de positive ændringer, der resulterede af Ida II-programmet, bæredygtige?

4.1. Relevans

EU's krav til dataudveksling kan ikke effektivt opfyldes med ukoordinerede aktioner fra de enkelte medlemsstater. Derfor måtte der sikres en overordnet koordinering med henblik på at integrere de administrative systemer i hele EU.

Mens der med Ida II-programmet blev lagt stor vægt på arbejdsprogrammet og projekterne til gennemførelse heraf, var drøftelserne forud for vedtagelsen af arbejdsprogrammet og de drøftelser, der ledsagede de specifikke aktioner, en lige så vigtig del af programmet som selve aktiviteterne. Med programmet blev der afholdt nærvæd 40 ekspertgruppe-møder årligt om en lang række emner lige fra netværkspolitikker og elektroniske udbud og open document formater til informationssikkerhed. Disse fora spillede en afgørende rolle i arbejdet med koordinering af medlemsstaternes it-politikker og med at sikre en fælles tilgang og deltagelse/bidrag fra medlemsstaternes side (i det omfang, det var muligt).

Ud over at være et forum, hvor nationale eksperter i digital forvaltning kunne mødes, drøfte og vedtage en fælles politik, gav Ida II også adgang til vigtige oplysninger om digital forvaltning i det øvrige EU og i andre lande ved hjælp af formidlingsprojekter såsom f.eks. eGovernment Observatory.

I programmets løbetid blev aktiviteterne til stadighed udvidet til nye områder for at opfylde og foregribe nye behov og krav i programmets målgrupper. Således fik levering af elektroniske tjenester til virksomheder og borgere stadig større betydning. Dette skifte blev dog ikke tilstrækkeligt understøttet af strategiske målsætninger, hvilket svækkede den potentielle støtte til målgruppen. I evalueringsprocessen blev det overvejet, om der pga. det manglende retsgrundlag for aktiviteter på visse borger- og virksomhedsorienterede områder kunne forventes større deltagelse fra medlemsstaterne.

4.2. Effektivitet

På baggrund af resultaterne af evalueringen har Ida II-programmet i høj grad effektiviseret sine arbejdsmetoder og leveringen af resultater i forhold til det foregående Ida-program. I evalueringen blev det bemærket, at selvom budgettet var forholdsvis lille, blev der skabt mange konkrete fordele.

Dette betyder dog ikke, at der ikke kan effektiviseres på andre områder af programmet. I den forbindelse blev det nævnt, at der generelt ikke var tilstrækkelige oplysninger til rådighed til, at projekterne kunne overvåges af programmets forvaltningsudvalg.

På det budgetmæssige plan blev det i evalueringen bemærket, at ressourcerne kunne have været bedre knyttet til opfyldelsen af programmets prioriterede områder. Med Ida II-programmet blev der gjort få forsøg på at bevilge præferentiel finansiering til projekter, der var nærmere knyttet til programmets strategiske målsætninger.

Endelig ville det have været nyttigt for programmet at inddrage flere virksomheder i de teknologiske valg, man blev stillet overfor. I evalueringen bemærkes det således, at man med Ida II-programmet risikerede at træffe nogle utilstrækkelige teknologiske beslutninger på grund af den hastige teknologiske udvikling inden for digital forvaltning. Kritikken gik dog overvejende på manglende åbenhed og ligestilling i forbindelse med inddragelse af virksomheder.

4.3. Gennemslagskraft

Programmets gennemslagskraft måles i forhold til, hvorledes det påvirker målgrupperne. Målsætningerne i retsakterne om interoperabilitet og retningslinjer var dog meget brede målsætninger. Et eksempel herpå er målsætningen om at sikre interoperabilitet på tværs af forskellige administrative sektorer. Det er vanskeligt at måle og spore disse målsætninger i programmet, og det noteredes i evalueringen, at de sandsynligvis ikke ville blive opnået med de til rådighed værende ressourcer. Hvis der skal sikres interoperabilitet, kræver dette, at myndighederne på alle niveauer forpligter sig hertil.

Derfor anføres der i evalueringen en lang række udtalelser om programmets mulige virkninger lige fra meget positive til langt mere kritiske udtalelser. I evalueringen blev der derfor fokuseret på et alternativt mål, nemlig vedtagelsen af horisontale aktioner og foranstaltninger, vel vidende, at dette gav et blandet resultat, da få af de horisontale aktioner og foranstaltninger blev anvendt generelt i projekter af fælles interesse for ikke at nævne i resten af EU.

Mere positivt nævnes det i evalueringen, at Ida II-programmet fik stor opmærksomhed i de medlemsstater, der sluttede sig til EU efter udvidelsen i 2004. Disse lande havde ofte intet nationalt alternativ til Ida II, men havde den politiske vilje til at forpligte og integrere sig på EU-niveau. Der var virkelig gode muligheder for effektivisering i de nye tiltrædelseslande.

4.4. Anvendelighed

I evalueringen bemærkes det, at EU's præstationer i forbindelse med dataudveksling forbedredes betydeligt i Ida- og Ida II-programmernes løbetid. I mange sektorer findes der netværk, som muliggør datadeling, som er et af Ida-programmernes mål. Ikke alle fremskridt kan tillægges Ida II, men det ville heller ikke være muligt for Ida-programmet alene at opfylde de målsætninger, som blev fastlagt i Ida II-retsakterne i 1999. Det Ida har gjort, er at igangsætte og fremme oprettelsen af en infrastruktur, der er af stor anvendelighed for mange målgrupper i EU.

Den målsætning, der ifølge evalueringen tilsyneladende var bedst udviklet, er målsætningen om at sikre en omkostningseffektiv dataudveksling i hele EU, hvorimod leveringen af digitale offentlige tjenester til borgere og virksomheder er den mindst udviklede målsætning. Dette er ikke særlig overraskende, da borgere og virksomheder kun for få år siden blev integreret i rækken af støttemodtagere under Ida II-programmet via en række ændringer i 2002.

Det anføres endvidere i evalueringen, at Ida's generiske tjenester ikke anvendes ofte, selv ikke i projekter, der modtager støtte fra Ida-programmet. Dette betyder, at programmets anvendelighed mindskes. Selvom kildekoden til visse løsninger som f.eks. den portalbaserede værktøjspakke eller Circa blev gjort tilgængelig for andre administrationer, var de fleste løsninger, som blev skabt i et eller flere af projekterne, ikke tilgængelige til genbrug eller havde frit tilgængelige kildekoder for andre projekter.

4.5. Bæredygtighed

Bæredygtighed i forbindelse med Ida II-programmet er mere end blot at sikre de enkelte projekters levedygtighed. I stedet skal bæredygtigheden forstås som vedvarende virkninger for målgrupperne. Dette forudsætter overvågning af, hvorledes projekterne opfylder deres egne målsætninger, og at disse målsætninger tilpasses målgruppernes behov, som til stadighed ændres.

Erfaringen viser, at der er nemmere adgang til bæredygtige ressourcer, hvis målsætningerne opfyldes regelmæssigt. Derfor var det vigtigt for Ida-programmet som helhed at fokusere på at opfylde målgruppernes behov. Relevans og bæredygtighed er tæt forbundet.

I den indledende fase af Ida II-programmet blev der ikke fokuseret særligt på bæredygtigheden. Men i de to sidste år blev der gjort en betydelig indsats for at sikre projekternes bæredygtighed under Ida II-programmet, selvom der i sidste instans ikke kunne udvikles en fælles metode.

5. ANBEFALINGER

Evalueringen af Ida II-programmet resulterede i en række anbefalinger. Mange af disse anbefalinger kunne ikke indarbejdes i Ida II-programmet, men blev delvist

medtaget i retsgrundlaget for IDABC, som blev vedtaget i april 2004⁶ med henblik på at sikre en opfølgning af Ida II. De er endvidere medtaget i retningslinjerne for gennemførelsen af Idabc-programmet.

5.1. Behov for et strategisk regelsæt

Den vigtigste anbefaling fra evalueringen var nok, at programmets aktiviteter bør udvikles inden for et strategisk regelsæt, der

- tager afsæt i en **problemanalyse** af interoperabilitet og dataudveksling i Europa med Lissabon-agendaen og behovene for handlingsplanen eEurope 2005 in mente
- er baseret på en **interessentanalyse** af de involverede interessenter og deres motivation og engagement for at deltage
- fører til en **strategisk definition** af mål og målsætninger med henblik på at løse problemet
- anvendes til evaluering af **virkningerne** af de forskellige gennemførelsesmodeller
- giver høj prioritet til de aktiviteter, der bedst bidrager til at opfylde programmets målsætninger og mål og
- endelig fastlægger en **gennemførelsesplan**, der omsætter de strategiske mål og målsætninger til specifikke projekter af fælles interesse og horisontale aktioner og foranstaltninger.

Disse anbefalinger kom for sent til Ida II, og grundlaget for et strategisk regelsæt bliver derfor skabt med Idabc-programmet:

- Kommissionen gennemførte en omfattende interessentanalyse inden iværksættelsen af Idabc med henblik på at udpege en række prioriterede tværnationale e-forvaltningstjenester for borgere og virksomheder. Kommissionen gennemførte også en åben indkaldelse af bidrag og udsendte invitationer til en konference i begyndelsen af 2005 med henblik på yderligere debat om Idabc-programmets fremtid. Som et resultat af disse aktiviteter blev der udpeget syv prioriterede områder for tværnationale tjenester.
- Den første fulde offentliggørelse af den europæiske interoperabilitetsramme ved udgangen af 2004 lagde grunden til udformningen af regelsættet for Idabc's fremtidige aktiviteter til støtte for bedre elektronisk kommunikation i den offentlige sektor i Europa. De koncepter for teknisk, semantisk og organisationsmæssig interoperabilitet, som dette har afstedkommet, er siden blevet almindeligt anerkendt og har bidraget til at udpege de arbejdsområder, som medlemsstaterne og Kommissionen bør tage sig af. Tidligt i 2005 blev dette dokument suppleret af en model til den tekniske arkitektur for levering af tværnationale e-forvaltningstjenester.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 2004/387/EF af 21. april 2004 om interoperabel levering af paneuropæiske e-forvaltningstjenester til offentlige myndigheder, virksomheder og borgere (Idabc) EUT L 181 af 18.5.2004, s. 25.

5.2. Behovet for bæredygtighed

Spørgsmålet om finansieringskilder efter gennemførelsen af projektet forblev uløst efter Ida II og står derfor åbent for Idabc. De respektive programmer udelukker finansiering af operationer under projekter af fælles interesse, og under Idabc er finansieringen normalt begrænset til fire år.

Hvad angår projekter af fælles interesse foreslås det i evalueringen, at Ida ikke skal godkende støtte, medmindre der foreligger en finansiel garanti fra det respektive generaldirektorat eller agentur for finansiering efter gennemførelsen af projektet. Hvad angår horisontale aktioner og foranstaltninger blev det i evalueringen anbefalet, at der på forhånd fastlægges indikatorer for de målsætninger/mål/resultater, der skal opnås i projektet inden for en fastlagt periode. Løbende finansiering bør afhænge af, om disse milepæle nås. Projekter, der ikke opfylder målgruppernes behov, bør ikke modtage løbende finansiering.

Det er dog usandsynligt, at disse anbefalinger kan løse bæredygtighedsproblemet, da det praktisk talt er umuligt at give sikkerhed for fremtidig finansiering, og et projekts succes kan ikke generere finansieringskilder, der er uafhængige af Idabc-programmets budget. Derfor vil Kommissionen vurdere mulighederne for langsigtet finansiering og forvaltning af strategiske infrastrukturkomponenter og nuværende forslag for at finde en løsning.

5.3. Genbrug af tekniske løsninger

I evalueringen blev det anbefalet, at genbrug af tekniske løsninger bør være meget højt prioriteret på Kommissionens dagsorden for it-effektivitet. Det blev foreslået, at der udstikkes en klar proces, hvortil der kræves generiske værktøjer og tjenester, og hvori de relevante interessenters indkøb skal være sikret. Løsninger, der udarbejdes i projekter af fælles interesse, skal evt. også gøres tilgængelige som generisk open source software.

Selvom genbrug af generiske komponenter har været et centralt element i Ida II-programmet, har genbrug af løsninger fra projekter af fælles interesse ikke været et mål tidligere. For at tage fat på anbefalingerne om mere effektiv brug af Idabc-finansierede it-udviklinger vil Kommissionen træffe foranstaltninger med henblik på at forbedre koordineringen mellem projekter af fælles interesse og deres viden om de tilgængelige løsninger, uanset om disse er horisontale aktioner og foranstaltninger eller løsninger, der er udviklet af andre sektorprojekter. Fastlæggelsen af et overordnet strategisk regelsæt vil også bidrage til at styre projekterne hen imod produkter, som Idabc vil kunne levere.

6. KONKLUSIONER

I evalueringen peges der på en række svagheder ved programmet, men der drages dog også mange positive konklusioner af programmets resultater i dets femårige levetid. Hovedparten af de forbedringer, der er blevet foreslået, er allerede ved at blive indarbejdet i Idabc-programmet, som efterfulgte Ida II den 1. januar 2005. Vigtigst af alt er nok, at evalueringen styrkede programmets forvaltningskultur, som

har til formål at fastlægge målelige målsætninger og knytte individuelle aktiviteter til disse målsætninger.